စကားဦး

မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံးအနှစ်ချုပ်ကို **S.S.HALKAR** က (1872 - 1927) နှစ်စဉ်အလိုက် ဆက်စပ်ပြီးပြုစုခဲ့ပါသည်။ **H.F. DUNKLEY** က နှစ်စဉ်အလိုက်ဆက်စပ်ပြီး ပထမတွဲ (1872 - 1922)နှင့် ဒုတိယတွဲ (1923 - 1937) နှစ်တွဲပြုစုခဲ့ပါသည်။ **ဦးဘိုးသာ** က ရှေ့၌နှစ်စဉ်အလိုက် ပြုစုပြီးများနှင့်ဆက်စပ်လျက် (1937 - 1955)ကို ပြုစုပါသည်။ **ဦးသိန်းဟန်** က ရှေ့၌ နှစ်စဉ်အလိုက်ပြုစုပြီးများနှင့် ထပ်မံဆက်စပ်လျက် (1956 - 1972)ကို ပြုစုပါသည်။ ဤစာအုပ်ပြုစုသူသည် ရှေ့ကပညာရှင်ကြီးများ နှစ်စဉ်အလိုက် ပြုစုပြီး မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးပေါင်းချုပ်များနှင့် အကြားအလပ်မရှိ ဆက်စပ်မှုရှိစေအောင် (1971 - 2010) နှစ်ပေါင်း (၄၀)စာ ပြစ်မှုအနှစ်ချုပ်ဖြစ်သော ဤစာအုပ်ကိုပြုစုပါသည်။

ဤစာအုပ်တွင် တရားရုံးချုပ် (CHIEF COURT) မှ ၃ နှစ်စာ စီရင်ထုံးများ၊ ဗဟိုတရားရုံး (CENTRAL COURT) မှ ၁၅ - နှစ်စာ စီရင်ထုံးများ၊ တရားရုံးချုပ် (SUPREME COURT) မှ ၂၂ -နှစ်စာ စီရင်ထုံးများ နှစ်ပေါင်း ၄၀ စာကို ပေါင်းစုပါသည်။ ရှေ့ဦးအညွှန်းပါ ပြစ်မှုဥပဒေများအားလုံးကို အက္ခရာစဉ်ပါသည်။ ဥပဒေအလိုက်ဖြစ်ပေါ်သော အကြောင်းခြင်းရာခေါင်းစဉ်များကိုလည်း အက္ခရာစဉ်ပါသည်။ ထို့ကဲ့သို့ အက္ခရာစဉ်ပြီး ဤစာအုပ်၏ **ရှေ့မာတိကာအဖြစ်** ညွှန်းဆိုပါသည်။ ဥပဒေအလိုက် ဖြစ်ပေါ်သော စီရင်ထုံးအားလုံးကိုလည်း အမည်အလိုက်အက္ခရာစဉ်ပြီး ဤစာအုပ်၏**နောက်မာတိကာ** အဖြစ် ညွှန်းဆိုပါသည်။ သက်သေခံဥပဒေကဲ့သို့သော အချို့ဥပဒေများသည် ပြစ်မှုပိုင်း၌ စီရင်ထုံးဖြစ်သလို တရားမပိုင်း၌လည်း စီရင်ထုံးဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ အပိုင်းလိုက် ဖြစ်ပေါ်သောစီရင်ထုံးများကို ပြစ်မှုပိုင်းနှင့် တရားမပိုင်းဟူ၍ သီးခြားစီ အပိုင်းခွဲပြီး ပြုစုပါသည်။ ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ် တည်ဆောက်မှုအတွက်လုပ်ပိုင်ခွင့်များ အပ်နှင်းသည့်ဥပဒေ ကဲ့သို့သော ဥပဒေအချို့သည် ပယ်ဖျက်ပြီးဖြစ်သော်လည်း ဥပဒေအလိုက်ဖြစ်ပေါ်သော စီရင်ထုံးအားလုံးပြည့်စုံမှုရှိစေရန် ခြွင်းချန်မရှိ ထည့်သွင်းပြုစုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဤစာအုပ်ပြုစုသူသည် ၁၈၇၂ - မှ ၁၉၂၂ အထိ နှစ် - ၅၀ စာ စီရင်ထုံးစာအုပ်များ မရှိပါသဖြင့် ထိုကာလတို့အတွက် ရှေ့ပညာရှင်တို့ပြုစုပြီး စီရင်ထုံးအနှစ်ချုပ်စာအုပ်တို့ကို အားကိုး အားထားပြုခဲ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့်တရားနှင့်ဥပဒေလောကအတွက် အားကိုးအားထားပြုနိုင်အောင်နှင့် အလွယ်တကူ လက်တွေ့အသုံးချနိုင်အောင် ၁၉၇၁ မှ ၂၀၁၀ အထိ နှစ် ၄၀ စာ ပြစ်မှုစီရင်ထုံးများ အနှစ်ချုပ်ဤစာအုပ်ကို ကြိုးစားပြုစုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ ချို့ယွင်းမှုဟူ၍ရှိခဲ့ပါလျှင် သည်းခံနားလည် ခွင့်လွှတ်ပေးစေလိုပါသည်။

ဤစာအုပ်ပြုစုသူအား မွေးဖွားပေးသော မြင်းခြံမြောက်လက်သိမ်ရွာမှ မွေးမိဘ **ဦးထွန်းခင်နှင့် ဒေါ်သော်** ၊ ကုတောရွာမှ ကျွေးမိဘ **ဒေါ်မိန်းကလေး နှင့် ဒေါ်တင်ကြီး** ဆီမီးခုံမှ ပညာသင်ပေးမိဘ **ဒေါ်ခင် နှင့် ဒေါ်ထင်** ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဥပဒေဘွဲ့ရပြီး အလုပ်သင်ရှေ့နေအဖြစ် လက်ခံသင်ကြားပေးသော ဆရာမိဘလွှတ်တော်ရှေ့နေကြီး **ဦးလှကျော်နှင့် ဦးမောင်မောင် (၆)** ၊ ထိုစဉ်က ဘားလမ်းရှေ့နေရုံးခန်းနှင့် ဥပဒေစာအုပ်များပါ ပေးပြီး ရှေ့နေအလိုက်ခိုင်းသူ ကျေးဇူးရှင်မိဘ ဝတ်လုံတော်ရ **ဦးသန်းဝင်း** တို့အား ဤစာအုပ်ဖြင့် ပူဇော်ကန်တော့အပ်ပါသည်။

ဤစာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် **ဝိုင်းဝန်း** ကြသော တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ **ဦးမြဟန်နှင့်** ၎င်း၏ရှေ့နေရောင်းရင်း **ကိုသူရိန်ဝင်း၊ ကိုဇေယျာဝင်း** ၊ **ကိုအာကာမျိုးထက်** **ကိုသူရဲလွင်**၊ **မစုစုငြိမ်း၊ မအေးအေးအောင်** ၊ **မခင်စန္ဒာထက်၊ မရွှန်းလဲ့ဇော်** တို့အားလည်းကောင်း၊ ထို့ပြင် တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ **ဦးဝင်းဌေးနှင့် ကိုမောင်မောင်ထွေး** **မရွှေရွှေဝင်း၊ မအေးအေး၊ မမြမြခင်** တို့အားလည်းကောင်း၊ ထို့ပြင် တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ **ဒေါ်နွယ်နွယ်ကျော်မြင့် နှင့် ရှေ့နေရောင်းရင်း မလွမ်းဝေအောင်** ၊ **မဝင့်သန္တာဦး** **မရည်မွန်အောင်** ၊ **မအိအိထွေး** ၊ **မယမင်းသူ** ၊ **မသန္တာအောင်** တို့အားလည်းကောင်း ထို့ပြင် ကွန်ပျူတာစာစီ **ကိုလင်းလင်းနိုင်** ၊ **ကိုထွန်းဝေ** ၊ **မစန်းစန်းအေး** တို့အားလည်းကောင်း၊ ထို့ပြင် ခင်ပွန်းသည်၏ အလုပ်၌ နှစ်ပေါင်း (၄၀) ကျော် ကြံ့ခိုင်စွာ လက်တွဲခဲ့သော ဇနီးသည် **ဒေါ်မြင့်မြင့်ကြည်** အားလည်းကောင်း၊ ထို့ပြင် အခြားကျေးဇူး တင်ထိုက်သူတို့အား ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

သန်းအောင်

တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေနှင့် နိုတြီပဗ္ဗလစ်

၂၉ မေ ၂၀၁၁

ရန်ကုန်။

မာတိကာ

(က) Column

၁။ ကလေးသူငယ်များအက်ဥပဒေ (၁၉၅၅ ခုနှစ်) 1

၂။ ကလေးသူငယ်ဥပဒေ (၁၉၉၃ ခုနှစ်) 5

၃။ ကာလစည်းကမ်းသတ်ဥပဒေ 13

၄။ စကားရပ်များအနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရေးဥပဒေ 18

၅။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ဥပဒေ 24

၆။ ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ်တည်ဆောက်မှုအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်များအပ်နှင်းသည့်ဥပဒေ 26

၇။ တရားစီရင်ရေးဥပဒေ 42

၈။ တော်လှန်ရေးကောင်စီကြေညာချက်အမှတ် ၈၇/၇၁ 51

၉။ တပ်မတော်အက်ဥပဒေ 54

၁၀။ နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်မှုစည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ရေးဥပဒေ (၁၉၄၇ ခုနှစ်) 59

၁၁။ နိုင်ငံခြားသားများမှတ်ပုံတင်ဥပဒေ 61

၁၂။ နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့၏ အမိန့် ၄/၈၉ 65

၁၃။ နိုင်ငံတော်ပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဥပဒေ (၁၉၈၉ ခုနှစ်) 74

၁၄။ ပြည့်တန်ဆာနှိပ်ကွပ်ရေးဥပဒေ 74

၁၅။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်သူများ မှတ်ပုံတင်ရေးဥပဒေ 76

(ခ) Column

၁၆။ ပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်သူများ ခြေချုပ်နှင့် ခံဝန်ဥပဒေ 77

၁၇။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ 80

* ကိုယ်စားလှယ်ဖြင့် ပြစ်မှုစွဲဆိုခွင့် 80

* ကျေအေးခွင့် 84

* ကျင့်ထုံးနှင့်ကျင့်စဉ် 85

* ခံဝန်ဆို၍ဆုံးမ၍လွှတ်ခြင်း 87

* ခွင့်ပြုမိန့် 99

* ငြိမ်ဝပ်မှုထိန်းသိမ်းခြင်း 103

* စားစရိတ် 106,848

* စီရင်ပိုင်ခွင့် 131

* စွဲချက် 133

* ဆိုင်းငံ့ခြင်း 161

* နောက်တိုးတရားခံ 165

* နောက်အမှုကိုပိတ်ခြင်း 169

* တရားခံကိုယ်တိုင်ရုံးမလာဘဲနေခွင့် 173

* တရားခံအချင်းချင်းသက်သေခံခွင့် 174

* တရားသူကြီးလက်မှတ်ထိုးရန်လိုအပ်ခြင်း 175

(ဂ) Column

* တိုင်လျှောက်သူဘက်၌ ချို့ယွင်းပျက်ကွက်မှု 177

* ထပ်မံစစ်ဆေးစီရင်ခွင့်ပိတ်ပင်ခြင်း 189

* ပထမသတင်းပေးတိုင်ချက် 198

* ပစ္စည်းခံဝန်ဖောက်ဖျက်မှု 204

* ပိတ်သိမ်းရပ်ဆိုင်းခြင်း 206

* ပြင်ဆင်မှု 210

* ပြစ်ချက်ဟောင်းတွဲခြင်း 239

* ပြန်ခေါ်စစ်ခွင့် 240

* ပြစ်ဒဏ်ပေါင်းစည်းခွင့် 244

* ဖြောင့်ချက် 245

* ရဲစစ်ချက်နှင့်ရှာဖွေပုံစံ 259

* ရုံးတော်နှင့်အာဏာပိုင်တို့က အရေးယူခြင်း 269

* ရုံးပြောင်း 287

* လျှောက်လဲတင်ပြခွင့်ပေးရခြင်း 296

* သေသူတရားလိုကိုယ်စားဆောင်ရွက်ခွင့် 298

* ရုံးတော်၏ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ရှေ့နေလိုက်ခွင့် 299

* ရှေ့နေဘက်ပြောင်းသက်သေခံခွင့် 300

* သက်သေခံပစ္စည်းစီခံခန့်ခွဲခြင်း 301

(ဃ) Column

* သက်သေ၏ ကြို့တင်ထွက်ချက် 348

* အကျဉ်းနည်းစစ်ဆေးမှု 349

* အချင်းဖြစ်နေရာ သွားရောက်စစ်ဆေးခြင်း 351

* အထူးဥပဒေအရ စွဲဆိုခြင်းကို ပြစ်မှုဥပဒေအရ ပြောင်းလဲအပြစ်ပေးခြင်း 352

* အပြစ်ရှိကြောင်းဝန်ခံပြီးနောက် ထုချေချက် 354

* အမှုတွဲချေဖျက်ခြင်း 355

* အမှုတွဲပျက်အောင်မှားယွင်းခြင်း 383

* အမှုများပူးတွဲစွဲဆိုခြင်း 394

* အယူခံမှု 400

* အသစ်ပြန်လည်စစ်ဆေးခြင်း 404

* အာမခံ (ပစ္စည်း) 412

* အာမခံ (လူ) 415

* ဦးတိုက်မှု 421

၁၈။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေ 422

* ကင်းလွတ်ခွင့် 422

* ကျော်နင်းမှု 427

* ခုခံကာကွယ်ပိုင်ခွင့် 437

(င) Column

* ခုခံဟန့်တားခြင်း 453

* ခိုးမှု 456

* ခိုးရာပါပစ္စည်းလက်ခံမှု 459

* ခြောက်လှန့်မှု 469

* ငွေဒဏ်ချမှတ်မှု 471

* ထိမ်းမြားခြင်းဆိုင်ရာ 472

* ဓါးပြမှု 476

* နာကျင်စေမှု 476

* နိုင်ငံတော်သစ္စာဖောက်ဖျက်မှု 481

* ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန်အားထုတ်မှု 482

* မဆင်မခြင်ပေါ့လျော့မှု 484

* မမှန်သတင်းပေးမှု 492

* မမှန်သက်သေခံမှု 493

* မတရားတားဆီးမှု 494

* မယားခိုးမှု 496

* မိမိကိုယ်ကိုသတ်သေသည်ကို အားပေးကူညီမှု 500

* မုဒိမ်းမှု 500

* မိန်းကလေးခိုးမှု 510

(ဆ) Column

၂၃။ မတရားအသင်းအက်ဥပဒေ 589

၂၄။ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေတတ်သော ဆေးဝါးများဆိုင်ရာဥပဒေ (၁၉၉၃ ခုနှစ်) 592

၂၅။ မူးယစ်ထုံထိုင်းဘေးဖြစ်စေတတ်သော ဆေးဝါးများဥပဒေ (၁၉၇၄ ခုနှစ်) 624

၂၆။ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဥပဒေ 658

၂၇။ မြန်မာနိုင်ငံဆေးဘက်ဆိုင်ရာအက်ဥပဒေကိုပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ 661

၂၈။ မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေ 662

၂၉။ ရေနံဥပဒေ 664

၃၀။ ရန်ကုန်မြို့နီစီပါယ်ဥပဒေ 666

၃၁။ ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေ (၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်) 667

၃၂။ ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် ဗွီဒီယိုဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ(၁၉၈၉) 668

၃၃။ ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် ဗွီဒီယိုဥပဒေ(၁၉၈၅) 669

၃၄။ ရုံးတော်များ မထီမဲ့မြင်ပြုမှုအက်ဥပဒေ (၁၉၂၆ ခုနှစ်) 670

၃၅။ ရှေ့နေချုပ်ဥပဒေ (၂၀၀၁ ခုနှစ်) 679

၃၆။ ရှေ့နေလိုက်သူများအက်ဥပဒေ 681

၃၇။ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး (အရေးပေါ်ပြဋ္ဌာန်းချက်များ) အက်ဥပဒေ (၁၉၄၇ ခုနှစ်) 685

(ဇ) Column

၃၈။ လောင်းကစားဥပဒေ(၁၈၉၉) 686

၃၉။ လောင်းကစားဥပဒေ(၁၉၈၆) 689

၄၀။ လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ 696

၄၁။ ဝိနည်းဓမ္မကံအဓိကရဏ်းမှုခင်းများဖြေရှင်းဆုံးဖြတ်ချက်များကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် ဥပဒေ 700

၄၂။ ဝါဏိဇ္ဇပဋိပက္ခဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ 706

၄၃။ သမဝါယမအသင်းဥပဒေ 706

၄၄။ သီးစားချထားရေးဥပဒေ 712

၄၅။ သက်သေခံဥပဒေ 718

* ကိုယ်စားလှယ်လွှဲစာ 718

* ကြံရာပါ၏ထွက်ချက် 719

* ဆန့်ကျင်သက်သေ 720

* ပါရဂူ၏ထင်မြင်ချက် 721

* ပူးတွဲတရားခံ၏သက်သေခံချက် 725

* ပတ်ဝန်းကျင်သက်သေခံချက် 726

* ပိတ်ပင်ခြင်း 731

* ပြန်လှန်မေးခွန်း 733

* ဖြောင့်ချက် 738

(ဈ) Column

* မိန်းခလေး၏အသက် 747

* မှတ်ယူခြင်း 747

* ရဲနှင့်အခြားသူထံအစစ်ခံချက် 752

* သက်သေ 760

* သက်သေခံအထောက်အထား 764

* သက်သေပြရန်တာဝန် 767

* အခြေခံစဉ်းစားသုံးသပ်ရန်မှု 777

* အသံကိုမှတ်မိခြင်း 784

၄၆။ သွင်းကုန်ထုတ်ကုန်ကြီးကြပ်ရေး(ယာယီ) အက်ဥပဒေ 784

၄၇။ သစ်တောဥပဒေ 789

၄၈။ အဂတိလိုက်စားမှု တားမြစ်ရေးအက်ဥပဒေ 799

၄၉။ အထူးရာဇဝတ်ရုံးအက်ဥပဒေ 800

၅၀။ အမျိုးနှင့် သက်ဆိုင်သော ပစ္စည်းများကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဥပဒေ 801

၅၁။ အရေးကြီးကုန်ပစ္စည်းများအက်ဥပဒေ 818

၅၂။ အရေးပေါ်စီမံမှုအက်ဥပဒေ 822

၅၃။ အောက်မြန်မာပြည်မြို့ပြနှင့် ကျေးရွာမြေများအက်ဥပဒေ 823

၅၄။ အထွေထွေ 824